

věda.muni.cz

I neziskovky musí vydělávat. Ekonomka zkoumá jak

25. června 2015 | [Martina Fojtů \(/component/contact/contact/5\)](/component/contact/contact/5)

Foto: Martina Fojtů.

Pro někoho to může být neproniknutelná zďmĚť dat, pro Gabrielu Vacekovou je ale svĚt informací popisujících neziskový sektor fascinující. Ženu, která přišla před třemi lety na **ekonomicko-správní fakultu (<http://www.econ.muni.cz/>)** z Banské Bystrice, na něm nejvíc zajímá jeden drobný paradox. Neziskový sektor tady není kvůli zisku, ale i jeho subjekty musí vydělávat, aby se udržely při životĚ. Což je někdy dostává do situace, kdy musí dělat složitá rozhodnutí.

O komplikovanĚm rozhodování ví Vaceková svoje, před třemi lety si takovĚm procesem sama prošla. V Ěesku se vypisovaly granty pro mladĚ vědeckĚ pracovníky a informace o nabídce přišla i na její univerzitu. V tĚ době už byla vdaná a mĚla dvĚ malĚ děti, což byl spíš argument pro to, aby zůstala. Ona se však rozhodla jinak.

„Myšlenka přijít do Brna mĚ nadchla. Kolegy z ekonomicko-správní fakulty jsem znala už z dřívĚjška, moc se mi líbilo, co dělají, tak jsem se rozhodla do toho jít,“ líčí Vaceková, jež za sebou v tĚ době mĚla několik zahraničních stáží a zkušenosti ze spolupráce s rakouskými a německými neakademickými organizacemi.

Úspěšně prošla výběrovĚm řízením, a jak sama říká, mĚla také štĚstí, protože možná ještĚ tĚžší bylo stĚhování a reorganizace života pro jejího manžela.

Vaceková se ve své práci zamĚřuje na ekonomickou teorii, zkoumá tuzemský a středoevropský neziskový sektor, který porovnává hlavnĚ s tím anglosaským. Ačkoliv od pádu železnĚ opony uplynulo už čtvrtstoletí, rozdíly se pořád projevují. „Neziskovky nežijí ve vakuu, a i když se jim říká tak, jak se jim říká, musí si nějak zajistit finanční prostředky, aby mohly fungovat. V zahraničí se hodně uchylují ke komerční činnosti, v Ěesku nebo na Slovensku to ale vĚbec není častý fenomĚn,“

líčí 35letá ekonomka.

To, jak neziskovky získávají finance a podporu, je vůbec různé. Některé se soustřeďují na peníze z grantů, jiné se snaží oslovovat sponzory nebo dobrovolníky a zatím malá část jde právě zmíněnou cestou komercializace. Snaží se prodávat svoje služby nebo poradenství.

Nepřichází tím ale o svoji tvář? Jaký to pak má dopad? A není se tím celý koncept neziskovosti? Také to jsou otázky, na které vědkyně ve své práci naráží. Ověřuje koncepty vzniklé jinde s tím, že tuší, že středoevropské prostředí spíš produkuje koncepty nové.

„Pro české nebo slovenské prostředí je specifické, že tady má spolková činnosti velkou tradici. Lidé spolky zakládají a sdružují se tak nějak přirozeně. Když se pak ale podíváme na větší organizace, pořád se tady projevuje jistý amatérismus,“ vykresluje Vaceková.

Další rozdíl je podle ní v tom, jak o neziskovkách informují média. „Hodně je skandalizují. Když se média neziskovkám věnují, je to často proto, že upozorňují na zneužívání peněz, ne na to dobré, co udělaly.“

Jiné je podle ní také to, jak se k takovým organizacím chovají lidé. Zatímco na západě je podpora neziskovek běžná a lidé jsou zvyklí mít tu „svoji“, které pomáhají, v zemích bývalého Československa se něco takového pořád ještě vžívá. „Lidé jsou u nás ochotnější pomoci jako pracovní síla, ne finančně, což je dáno zejména tím, že pracovní síla je u nás levnější,“ doplňuje ekonomka, která svůj výzkum přibližovala v polovině června na prezentačním dnu projektu Postdoc.

Vaceková patří do rozsáhlé skupiny asi 120 nadějných mladých vědců, kteří se díky projektu **Postdoc I a II (<http://postdoc.muni.cz/>)** na univerzitu dostali. Jejich financování nyní pomalu končí a další cesty jsou různé. 35letá Slovenka zůstává částečně na univerzitě a částečně bude pracovat ve vídeňském institutu **Joanneum Research (<http://www.joanneum.at/>)**. „Dilema kariéra versus rodina jsem nikdy neřešila, rodina je pro mě prioritou. Když má člověk oporu v partnerovi, tak jde děti i práci vždycky nějak skloubit,“ doplňuje s úsměvem.